

Nr 274.

Av herr **Wiberg**, om viss ändring av 6 kap. 18 § 1 mom. vägtrafikstadgan.

I 6 kap. 18 § 1 mom. Kungl. Maj:ts vägtrafikstadga den 23 oktober 1936 står bl. a.:

»Därest sådant finnes av behovet uppenbarligen påkallat, må länsstyrelse beträffande viss väg med livlig trafik förordna, att å med dragare förspänt fordon, som under mörker framföres å vägen, eller å dess dragare skall föras antingen en eller flera tända lyktor så anbragta, att ljus är synligt på avstånd såväl framifrån som bakifrån, eller ock reflexanordningar, som vid belysning återkasta sken såväl framåt som bakåt. Lyktor och reflexanordningar skola visa vitt, blåvitt eller gult ljus framåt och rött ljus bakåt. Sådant förordnande, som ej må avse med dragare förspänt ofjädrat arbetsåkdon, må innehålla de undantag, länsstyrelsen finner erforderliga, och skall kungöras samt, i den ordning länsstyrelsen bestämmer, tillkännagivas medelst anslag å eller invid vägen.»

Det torde förhålla sig så, att länsstyrelserna som regel icke hava begagnat sig av den sålunda lämnade möjligheten att föreskriva, att hästfordon skola vara försedda med ljus- eller reflexanordningar. Redan före kriget torde emellertid behov hava förelegat av att mera allmänt införa dylika förordnanden.

Under kriget har av kända skäl detta problem icke varit lika aktuellt. Där emot har biltrafiken nu kraftigt intensifierats och väntas komma att ytterligare svälla ut, varför frågan om hästfordons förseende med belysnings- eller reflexanordningar blivit alltmera brännande. Vid upprepade tillfällen hava olyckshändelser redan inträffat genom att hästfordon icke varit försedda med sådana anordningar, varom här är tal. Vid årsskiftet inträffade t. ex. i Sydsåne en allvarlig trafikolycka, varvid en kusk dödades och en passagerare svårt skadades. Bilföraren hade i detta fall i nattmörkret icke observerat hästskjutsen.

Här ifrågavarande spörsmål har även undersökts av inom kommunikationsdepartementet tillkallad utredningsman, vilken i betänkande med förslag till vägtrafikstadga m. m. (SOU 1944: 18) i dess 6 kap. 26 § föreslagit bestämmelse om att å hästfordon skall vid färd under mörker föras belysning eller reflektorer, som framåt visa vitt och bakåt rött ljus. Här ifrågavarande lagförslag har emellertid ännu ej genomförts.

Det är ju också alldeles uppenbart, att åtskilliga skäl kunna anföras till förmån för en sådan generell föreskrift, gällande hela landet. Utöver vad

som redan tidigare anförts kan tilläggas, att det icke kan anses tillfredsställande att olika regler gälla beträffande en väg, som passerar gränsen mellan tvenne län, vilkas länsstyrelser kunna hava utfärdat olika föreskrifter. Emellertid är det också tydligt, att skäl kunna anföras gentemot en allmängiltig regel, omfattande hela landet. I mera avlägset belägna bygder eller på vägar med en utomordentligt obetydlig motorfordonstrafik skulle kanske sålunda någon belysning eller reflexanordning å hästfordon icke vara behövlig. Gentemot en föreskrift om belysning kan också invändas, att densamma kommer att medföra kostnader. Det är vidare tydligt, att man bör undvika sådana lagregler, vilka för medborgaren medföra besvär och kostnader, i den mån dessa icke ur allmän synpunkt måste anses ofrånkomliga. Däremot är det klart, att kostnaderna för enbart reflexanordningar skulle komma att hålla sig inom en mycket begränsad ram.

Det är möjligt, att det vore fullt tillräckligt, om belysnings- eller reflexanordningar voro obligatoriska i fråga om huvudväg eller allmän väg. Det är också tänkbart, att bestämmelser rörande reflexanordningar borde gälla för samtliga vägar inom hela riket. Slutligen kan man givetvis även tänka sig att länsstyrelse skulle bibehållas vid sin nuvarande prövningsrätt, men i så fall endast vad beträffar frågan om belysningsanordningar.

Det nu rådande tillståndet medför obestridligen risk för ej endast materiell förstörelse genom olyckshändelser utan också fara för människors liv och hälsa. Man torde ej heller kunna komma ifrån att en omprövning av gällande regler snarast möjligt borde ske. Om Kungl. Maj:t nu ansett, att sådana omständigheter icke föreligga, att det vore skäl att för riksdagen förelägga det förslag, till vilket den tidigare omförmälda utredningen kom, synes en kompletterande utredning böra företagas, så att statsmakterna få tillfälle att avgöra i vilken omfattning och på vad sätt förefintliga bestämmelser böra ändras i syfte att åstadkomma en bättre ordning.

Under hänvisning till vad ovan anförts, hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag till sådan ändring i vägtrafikstadgan, att den ökade trafiksäkerhet uppnås, som vidgade föreskrifter om obligatoriska belysnings- eller reflexanordningar å med dragare förspänt fordon vid färd under mörker skulle innebära.

Stockholm den 22 januari 1946.

Åke Wiberg.